

1.

2. Zagrożenia wobec demokracji

1. Cele lekcji

i. a) Wiadomości

Uczeń:

- wie, jakie zagrożenia stoją we współczesnych czasach przed demokracjami,
- rozumie, że demokracja nie jest systemem doskonałym,
- zna problemy demokracji.

ii. b) Umiejętności

Uczeń potrafi:

- przedstawić główne niebezpieczeństwa stojące przed demokracjami,
- omówić paradoksy demokracji, która ma dbać o wszystkich, a dba o większość.

2. Metoda i forma pracy

Burza mózgów, praca z całą klasą.

3. Środki dydaktyczne

Podręcznik do WOS-u

4. Przebieg lekcji

i. a) Faza przygotowawcza

Nauczyciel nakreśla uczniom problemy stojące przed współczesnymi demokracjami (szczególnie tymi młodymi), które nie spełniły do końca oczekiwań, jakie w nich pokładano.

ii. b) Faza realizacyjna

1. Nauczyciel mówi o problemie frekwencji wyborczej. W związku z frekwencją poniżej 50% nasuwa się pytanie: Czy w demokracji naprawdę rządzi większość? Często w krajach, gdzie frekwencja wyborcza jest niska, wybrany rząd wcale nie odzworowuje poparcia bezwzględnej większości społeczeństwa. Nauczyciel stara się pokazać uczniom, jak ważne jest uczestnictwo w wyborach, gdyż jest to najważniejszy przywilej w państwie demokratycznym.
2. Nauczyciel opowiada uczniom o innym problemie współczesnych demokracji, czyli chęci oddania całej władzy w ręce ekspertów. Władza ekspertów (ekonomistów, prawników) wyłącza jednak z tworzenia prawa tzw. pierwiastek ludzki. Wszyscy eksperci działają dla dobra państwa, jednak nie biorą pod uwagę tego, co podczas przemian dzieje się ze zwykłym obywatelem.
3. Nauczyciel porusza inny problem demokracji: niechęć do polityki i polityków. W młodych

demokracjach politycy najczęściej chcą dbać jedynie o własny interes, nie o dobro całego narodu. Społeczeństwo, kiedy widzi, że przedwyborcze obietnice nie są spełniane lub są spełniane w niewielkim stopniu, przestaje ufać nie tylko wybranym politykom, ale również wszystkim innym.

4. Nauczyciel porusza kolejny problem stojący przed demokracjami: problem demagogów. Demagodzy posługują się pięknymi hasłami i mówią, że jeśli tylko zostaną wybrani natychmiast sprawią, że biedni staną się bogaci, a wszystkim będzie żyło się lepiej. Z problemem demagogów łączy się problem „niedzielnych wyborców”, którzy dają się omamić demagogicznym hasłom.
5. Nauczyciel przypomina, że wielkim problemem demokracji jest korupcja, która jednak w polityce istnieje tylko dlatego, że jest na nią przyzwolenie w społeczeństwie. Kiedy człowiek słyszy o korupcji w polityce, oburza się i zniechęca do polityki, a najczęściej ten sam człowiek wielokrotnie dawał łapówki policjantom lub lekarzom. Jeśli przestanie istnieć korupcja na niewielką skalę, wśród przeciętnych obywateli, to również stopniowo będzie malała korupcja na wielomiliardowe kontrakty.

iii. c) Faza podsumowująca

1. Uczniowie dyskutują z nauczycielem na temat tego, jak można naprawiać demokrację, aby zagrożenia dla niej stopniowo malały, a demokracja stawała się ustrojem stale się doskonalącym (znamy wady demokracji, jednak obecnie jest to najdoskonalszy możliwy ustrój).
2. Nauczyciel zadaje uczniom zadanie domowe.

5. Bibliografia

A. Waśkiewicz, *Zagrożenia dla demokracji*, [w:] *Z demokracją na ty*, pod red. T. Merty, Wydawnictwo CIVITAS, Warszawa 2005, s. 323-341.

6. Załączniki

i. Zadanie domowe

Uczniowie w domu powinni się zastanowić się, czy istnieją inne zagrożenia dla demokracji prócz tych, które zostały omówione z nauczycielem na lekcji, i czy mimo tak wielu wad demokracja ma szansę przetrwać jeszcze wiele stuleci jako najdoskonalszy ustrój stworzony przez człowieka.

7. Czas trwania lekcji

45 minut

8. Uwagi do scenariusza

brak